

Παρασκευή 6/5

Πανηγυρική έναρξη Συνεδρίου

19:00-19:15 Εγγραφές Συνέδρων

19:15-20:00 Χαιρετισμοί

20:00-20:30 Κεντρική ομιλία

Κωνσταντίνος Χατζόπουλος, «Η είσοδος του Ελληνικού στρατού στη Θράκη και η ενσωμάτωση της περιοχής στην Ελλάδα»

Σάββατο 7/5

ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο

Κατερίνα Ρωμιοπούλου – Σοφία Δουκατά

09:30-09:45 Δημήτρης Μάτσας, «Η τούμπα της Παραδημής και η έρευνα της Νεολιθικής στη Θράκη»

09:45-10:00 Petya Ilieva, “Homer, Archilochus, Zone and the Kikones”

10:00-10:15 Μαρίνα Τασακλήκη – Ζαχαρούλα Λέου, «Τα ταφικά έθιμα και πρακτικές από τους αρχαίους έως τους ρωμαίικους χρόνους μέσα από τα νεκροταφεία της Δίκαιας, της πόλης στη Μοθυβωτή καθώς και άλλων θέσεων του Δήμου Κομοτηνής»

10:15-10:30 Δόμνα Τερζοπούλου – Μαρίνα Τασακλήκη – Nathan T. Arrington, «Η κλασική πόλη στη χερσόνησο της Μοθυβωτής. Ανασκαφική έρευνα και δισηπίλυτα ζητήματα»

10:30-10:45 Μαρίνα Τασακλήκη, «Η κλασική πόλη στη χερσόνησο της Μοθυβωτής. Η νομισματική μαρτυρία»

10:45-11:00 Διαμαντής Τριαντάφυλλος – Ματθαίος Κουτσουμανής, «Δυο ιερά του Ήρωα Ιππεία στην Πάνδροσο και τη Νυμφαία Ροδόπης»

11:00-11:15 Χρύσα Καραδήμα, «Παισούλναι, Porsulae ή Porsulis, Μαξιμιανούπολις: ο σταθμός της Εγνατίας Οδού και τα νεότερα αρχαιολογικά δεδομένα από την περιοχή της Κομοτηνής»

11:15-11:45 Συζήτηση

11:45-12:00 Διάλειμμα

Προεδρείο

Διαμαντής Τριαντάφυλλος – Χρύσα Καραδήμα

12:00-12:15 Βασίλης Ευαγγελίδης, «Ρωμαϊκή Κομοτηνή: ένα τοπίο αλλαγής και συνέχειας»

12:15-12:30 Γεώργιος Ευφραιμίδης, «Βυζαντινό Κάστρο Κομοτηνής: από τις εργασίες των δεκαετιών 1970 και 1990 στο αναστηλωτικό έργο της τελευταίας δεκαετίας»

12:30-12:45 Σταύρος Μπάζας, «Ιμαρέτ και Εσκή Τζαμί Κομοτηνής: δυο από τα παλαιότερα Οθωμανικά μνημεία στην Ευρώπη»

12:45-13:00 Ιωάννης Βασιλειάδης, «Στοιχεία για τη χωρική οργάνωση της περιοχής του Κάστρου Κομοτηνής κατά την Οθωμανική περίοδο»

13:00-13:15 Κωνσταντίνος Σεραφειμίδης, «Οι προσφυγικοί ναοί της ευρύτερης περιοχής της Κομοτηνής»

13:15-13:45 Συζήτηση

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο

Μανόλης Γ. Βαρβούνης – Σοφία Μενεσελίδου

18:00-18:15 Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας, «Εικόνες του 19^{ου} αιώνα στον Ναό του Αγίου Γεωργίου Κομοτηνής»

18:15-18:30 Γεώργιος Χρ. Χαριζάνης, «Από τη μεσοβυζαντινή Μουσινόπολη στην υστεροβυζαντινή Κομοτηνή/Κουμουτζίνα»

18:30-18:45 Μαρία Παραλίδου, «Θράκη: η ιστορική εξέλιξη της Κομοτηνής από τον 9^ο έως τον 15^ο αιώνα»

18:45-19:00 Μυρσίνη Στ. Αναγνώστου, «Το Παπίκιον Όρος και ο Όσιος Μάξιμος ο Καυσοκαλύβης σύμφωνα με τον κώδικα 25 της Μονής Ξενοφώντος του Αγίου Όρους»

19:00-19:15 Απόστολος Ποντίκας, «Μελετώντας την πληθυσμιακή – πολιτισμική κοινωνική δομή της Κομοτηνής από την περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας, ως τα κατοπινά χρόνια»

19:15-19:30 Χαράλαμπος Μηνάογλου, «Η Κομοτηνή στα 1790 με τα μάτια ενός Φαναριώτη»

19:30-19:45 Αλέξανδρος Λιαρμακόπουλος, «“Από Μαρωνείας εις Νικόπολιν”: μεταθέσεις επισκόπων»

19:45-20:00 Ιωάννης Μ. Μπακιρτζής, «Διερεύνηση των στοιχείων της έντυπης οθωμανικής πηγής–Salname-i Vilayet-i Edirne του 1310/1892, για το σαντζάκι και τον κασάμπά Gümlüçine/Κομοτηνής»

20:00-20:15 Τζένη Κατσαρή-Βαφειάδη, «Ο Μ. Μεθέρπος, ένας όψιμος εκπρόσωπος του Νεοελληνικού Διαφωτισμού – Η συνεισφορά του στη “Θεόσωστη Επαρχία Μαρωνείας”»

20:15-20:45 Συζήτηση

Κυριακή 8/5

ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο

Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας – Ιωάννης Μ. Μπακιρτζής

09:30-10:00 Μανόλης Γ. Βαρβούνης, «Η εικόνα της Παναγίας Φανερωμένης στη Μονή Βαθυρρύακος: λαϊκή παράδοση και λατρεία»

10:00-10:15 Αικατερίνη Γ. Ριτζούλη, «Η αρχιτεκτονική της προβιομηχανικής και βιομηχανικής ιστορίας της Κομοτηνής στο μεταίχμιο του 20^{ου} αι.»

10:15-10:30 Νικόλαος Τσουρής – Ιωάννης

Σιγούρος, «Η ελληνορθόδοξη εκπαίδευση στην Κομοτηνή κατά την ύστερη Οθωμανοκρατία (β' μισό του 19^{ου} αιώνα – 1913)»

10:30-10:45 Βασίλης Ριτζαλέος, «L' Alliance Israélite Universelle στην Κομοτηνή 1910-1915: το έργο της Γαλλοεβραϊκής Οργάνωσης για την “αναγέννηση” της Τοπικής Εβραϊκής Κοινότητας σε περίοδο κρίσης»

10:45-11:00 Ζαφείρης Νικήτας, «Θεατρικότητα και δημόσιος χώρος στα πρόθυρα της Μικρασιατικής Καταστροφής. Ο εορτασμός της απελευθέρωσης της Κομοτηνής (1920) στον ελληνικό Τύπο»

11:00-11:30 Συζήτηση

11:30-11:45 Διάλειμμα

Προεδρείο

Κωνσταντίνος Χατζόπουλος – Κωνσταντίνα Καλλιντζή

11:45-12:00 Δημήτριος Φεγγομύτης, «Η Δυτική Θράκη και η βουλγαρική κυριαρχία (1913-1920) μέσα από τις αναμνήσεις “Εκ Θράκης” του Αναπληρωτή Γενικού Διοικητή Θράκης Γεραγά Κώστα»

12:00-12:15 Βασιλική Ν. Φίλιου, «Η εγκατάσταση των προσφύγων στον αστικό προσφυγικό συνοικισμό “Ρέμβης – Σταθμού” της Κομοτηνής, σύμφωνα με το αρχείο της Κοινωνικής Πρόνοιας»

12:15-12:30 Georgi Dikin, «Βούλγαροι πρόσφυγες της Δυτικής Θράκης στο Πλόβντιβ κατά τη δεκαετία 1920»

12:30-12:45 Δημήτριος Τσούρδης, «Η Κομοτηνή μέσα από τις Cartes Postales: τόποι μνήμης και ετεροτοπίες»

12:45-13:30 Συζήτηση – συμπεράσματα

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΜΙΛΗΤΩΝ

Μυρσίνη Στ. Αναγνώστου, Δρ. Βυζαντινής Φιλολογίας,
Διδάσκουσα μέσω ΕΣΠΑ, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Nathan T. Arrington, Αναπληρωτής Καθηγητής Κλασικής Αρχαιολογίας,
Πανεπιστήμιο Princeton

Μανόλης Γ. Βαρβούνης, Καθηγητής Λαογραφίας, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας,
Κοσμήτορας Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών ΔΠΘ

Ιωάννης Βασιλειάδης, Αρχιτέκτων Μηχανικός ΑΠΘ MSc

Georgi Dikin, Υποψήφιος διδάκτορας, Ινστιτούτο Βαλκανικών Σπουδών
και Κέντρο Θρακολογίας – Βουλγαρική Ακαδημία Επιστημών

Βασίλης Ευαγγελίδης, Δρ. Αρχαιολογίας ΑΠΘ

Γεώργιος Ευφραιμίδης, Αρχιτέκτων Μηχανικός – Αναστηλωτής ΑΠΘ

Petya Ilieva, Assistant Prof., Institute for Balkan Studies and
Centre of Thracology – Bulgarian Academy of Sciences

Χρύσα Καραδήμα, Αρχαιολόγος, Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Ροδόπης

Τζένη Κατσαρή-Βαφειάδη, Φιλολόγος

Ματθαίος Κουτσουμανής, Αρχαιολόγος, Προϊστάμενος Τμήματος Προϊστορικών
και Κλασικών Αρχαιοτήτων και Μουσείων, Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης

Ζαχαρούλα Λέου, Αρχαιολόγος (ΜΑ)

Αλέξανδρος Λιαρμακόπουλος, Δρ. Νομικής, Ειδικός Ερευνητής ΔΠΘ

Δημήτρης Μάτσας, Δρ. Αρχαιολόγος, Επίτιμος Έφορος Αρχαιοτήτων

Χαράλαμπος Μηνάογλου, Δρ. Νεώτερης Ιστορίας,
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Σταύρος Μπάζας, Αρχαιολόγος (ΜΑ), Εφορεία Αρχαιοτήτων Έβρου

Ιωάννης Μ. Μπακιρτζής, Αναπληρωτής Καθηγητής Ύστερης Οθωμανικής
Αυτοκρατορίας και Σύγχρονου Τουρκικού Κράτους: Ιστορία και κοινωνία,
Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Ζαφείρης Νικήτας, Δρ. Θεατρολογίας, Διδάσκων, Τμήμα Θεάτρου ΑΠΘ

Μαρία Παραλίδου, Φιλολόγος (MSc)

Απόστολος Ποντίκας, Δρ. Φιλολογίας, Σχολικός Σύμβουλος

Δρ. Βασίλης Ριτζαλέος, Μέλος Ε.ΔΙ.Π., Τμήμα Γλώσσας, Φιλολογίας και
Πολιτισμού Παρεuxείνων Χωρών ΔΠΘ

Αικατερίνη Γ. Ριτζούλη, Δρ. Αρχιτέκτων, Προϊσταμένη Τμήματος Προστασίας
Νεωτέρων Μνημείων και Κινητών Πολιτιστικών Αγαθών, Υπηρεσία Νεωτέρων
Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Κωνσταντίνος Σεραφειμίδης, Ιστορικός Τέχνης, Υποψήφιος διδάκτορας,
Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Ιωάννης Σιγούρος, Δρ. Τμήματος Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού
Παρεuxείνων Χωρών ΔΠΘ, Υπεύθυνος Σχολικών Δραστηριοτήτων Διεύθυνσης
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ροδόπης

Μαρίνα Τασακλήκη, Δρ. Αρχαιολόγος, Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης

Δόμνα Τερζοπούλου, Δρ. Αρχαιολόγος, Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Έβρου

Διαμαντής Τριαντάφυλλος, Επ. Δρ. Αρχαιολόγος, Επίτιμος Έφορος Αρχαιοτήτων

Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας, Καθηγητής Ιστορίας Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής
τέχνης, Πρόεδρος Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Δημήτριος Τσούρδης, Ιστορικός, Απόφοιτος ΜΠΣ «Σπουδές στην Τοπική Ιστορία –
Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις» Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Νικόλαος Τσουρής, Δρ. Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ, Συντονιστής
Εκπαιδευτικού Έργου, Αναπληρωτής Οργανωτικός Συντονιστής του Περιφερειακού
Κέντρου Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕΚΕΣ) Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Δημήτριος Φεγγομύτης, Απόφοιτος Τμήματος Γλώσσας, Φιλολογίας και
Πολιτισμού Παρεuxείνων Χωρών ΔΠΘ, απόφοιτος ΜΠΣ «Σπουδές στην Τοπική Ιστορία –
Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις» Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Βασιλική Ν. Φίλιου, Υποψήφια διδάκτορας, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Γεώργιος Χαριζάνης, Επίκουρος Καθηγητής Βυζαντινής Ιστορίας,
Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Κωνσταντίνος Χατζόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής Ιστορίας
Νέου Ελληνισμού, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Σ.Σ.

Κωνσταντίνα Καλλιντζή, Δρ. Αρχαιολόγος,
Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Ξάνθης

Κατερίνα Ρωμιοπούλου, Επίτιμη Διευθύντρια Αρχαιοτήτων
Υπουργείου Πολιτισμού

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος

Σοφία Μενεσελίδου

Φιλολόγος, Επιστημονική Συνεργάτις Δημάρχου Κομοτηνής

Μέλη

Μανόλης Γ. Βαρβούνης

Καθηγητής Λαογραφίας, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας,
Κοσμήτορας Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών ΔΠΘ

Μαρίνα Τασακλήκη

Δρ. Αρχαιολόγος, Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης

Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας

Καθηγητής Ιστορίας της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης,
Πρόεδρος Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος

Μανόλης Γ. Βαρβούνης

Καθηγητής Λαογραφίας, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας, Κοσμήτορας
Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών ΔΠΘ

Γραμματέας

Δρ. Θανάσης Β. Κούγκουλος

Μέλος Ε.ΔΙ.Π., Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Μέλη

Σοφία Ακριβοπούλου

Δρ. Αρχαιολόγος, Προϊσταμένη Τμήματος Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών
Αρχαιοτήτων και Μουσείων, Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης

Ελπίδα Βόγλη

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νεότερης και Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας,
Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Νάγια Δαθακούρα

Δρ. Αρχαιολόγος-μουσειολόγος, Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης

Σοφία Δουκατά

Αρχαιολόγος, Επίτιμη Προϊσταμένη Τμήματος Βυζαντινών
Αρχαιοτήτων (12^η ΕΒΑ)

Χρύσα Καραδήμα

Αρχαιολόγος, Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Ροδόπης

Ματθαίος Κουτσουμανής

Αρχαιολόγος, Προϊστάμενος Τμήματος Προϊστορικών και Κλασικών
Αρχαιοτήτων και Μουσείων, Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης

Αικατερίνη Μάρκου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κοινωνικής και Ιστορικής Ανθρωπολογίας
του Βαλκανικού χώρου, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Δημήτρης Μάτσας

Δρ. Αρχαιολόγος, Επίτιμος Έφορος Αρχαιοτήτων

Νάντια Μαχά

Επίκουρη Καθηγήτρια Λαογραφίας, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Άννα Μουσίωνη

Αρχαιολόγος (ΜΑ), Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης

Ιωάννης Μ. Μπακιρτζής

Αναπληρωτής Καθηγητής Ύστερης Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και
Σύγχρονου Τουρκικού Κράτους, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Ελεονώρα Ναξίδου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας
Νοτιοανατολικής Ευρώπης, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Χριστίνα-Ντουσάνκα Ούρεμ-Κώτσου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Προϊστορικής Αρχαιολογίας,
Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Θεόδωρος Πριγγόπουλος

MSc Αρχιτέκτων Μηχανικός, Προϊστάμενος Υπηρεσίας Νεοτέρων
Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Δημοσθένης Στρατηγόπουλος

Αναπληρωτής Καθηγητής Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Γραμματείας –
Ελληνικής Παλαιογραφίας, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

Διαμαντής Τριαντάφυλλος

Επ. Δρ. Αρχαιολόγος, Επίτιμος Έφορος Αρχαιοτήτων

Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας

Καθηγητής Ιστορίας Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης,
Πρόεδρος Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ

ΔΗΜΟΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

I.M. ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΡΟΔΟΠΗΣ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΡΙΗΜΕΡΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΓΙΑ ΤΑ 100 ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

«Η ΚΟΜΟΤΗΝΗ ΚΑΙ Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ:
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΕΩΣ
ΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ»

100
678
/5 2022

Αμφιθέατρο Ιδρύματος Ν. Παπανικολάου **19:00**